

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Novæ Observationes Et Additiones Ad A. R. P. D. Bartholomæi Gavanti Congreg. Cleric. Regul. S. Pauli ac Sac. Rit. Congregat. Consultoris Commentaria In Rubricas Missalis Et Breviarii Romani

Adjectis Summorum Pontificum & Sac. Rit. Congreg. Decretis usque ad
præsens emanatis

Complectens omnia Gavanti Commentaria in Rubricas Breviarii - Cum
Indicibus Decretorum, Rerum atque Verborum notabilium

Merati, Gaetano Maria

Augustæ Vindellicorum, 1740

VD18 10783695-002

De Vigilia Nativitatis Domini. IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39775

ularis celebrari intra illud tempus potest cum Octava, sed etiam Octavæ jam antecederent cceptæ, seu inchoatæ tunc abrumuntur, ita ut nil amplius, ne quidem Commemoratio de ea fieri possit in Officio, & Missa, ut expressè præscribit Rubrica generalis VII. Breviarii in fine num. 1. Quare si occurrat dies Octava Festi habentis Octavam, v.g. Titularis Ecclesiæ, Dedicationis &c. in die 17. Decembris, ne quidem in pridianis Vesperis fieri debet Commemoratio de die

illa Octava: cum enim sequenti die, dies Octava Festi Officium non habeat, nec etiam conveniet, ut habeat primas Vesperas etiam tantum partiales, aut Commemorationem ex primis Vesperis, uti ad citatam Rubricam discurret noster Gavantus *sect. 3. cap. 8. num. 9. ac 13.*

Huc spectant Decreta edita à S. R. C. die 17. Novembris 1607. & die 17. Maji 1692. & quæ dantur in nostro Indice sub num. 30. & 170.

Cap. III De Dominica quarta Adventûs.

caret novis Observat. & Additionibus.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. IV. De Vigilia Nativitatis Domini.

I. Gavant. pag. 85. col. 2. n. 1. -- *Si Vigilia venerit in Sabbato &c.* De hac Vigilia, quando venerit in Sabbato, satis disponitur in Rubricis Breviarii hujus diei, nimirum quomodo recitandi sint Psalmi ad Laudes; sicut etiam satis disponitur, quomodo recitandum sit Officium, quando occurrat in Dominica 4. Adventûs; unde hoc loco ea præmittimus, cum facillè legi possint in eodem Breviario.

II. Gavant. pag. 85. col. 2. num. 4. -- *Legitur Martyrologium cum majori quàm aliàs sollemnitate &c.* Hic breviter innuit Gavantus, quòd hac diè cantatur Martyrologium cum majori, quàm aliàs, sollemnitate, fufius verò describit hanc sollemnitatem *sect. 10. cap. 3. num. 7* sed adhuc aliqua desiderantur, quæ tamen describuntur tum à Castaldo *lib. 3. sect. 1.* tum à Bauldry *part. 4. cap. 2.* qui afferunt, Sacristam, aut alium ante Primam in medio Chori, vel ante Altare parare debere Pulpitum, seu Legile panis violaceo tectum, super quod ponitur debet Martyrologium grandioris formæ, si fieri potest, tectum etiam eodem colore.

In Sacristia parari debent duo candelabra cum cereis accendis, Amictus, & Alba, si his utitur Sacerdos cantaturus Martyrologium, deinde Stola, & Pluviale pariter violaceum; vel paretur Amictus tantum cum Cotta, & Pluviali, juxta Ecclesiæ consuetudinem. Thuriferarius etiam parat ignem pro Thuribulo, & Naviculam. Præfatus Sacerdos dum *Prima* cantatur in Choro sollemniter, induitur memoratis sacris indumentis, & dum dicuntur versus post Capitulum, præcedentibus Thuriferario cum Thuribulo, & Acolyto cum Navicula, necnon Ceroferrarius cum Cereis accensis, procedit ad locum in medio Chori, vel ante Altare ubi cantari debet Martyrologium, & factâ Altari ab eo, & à Ministris debitâ reverentia, sicut in Missa sollemni, dum dicitur Oratio: *Domine Deus omnipotens*, ministrantibus Acolythis imponit ter incensum in Thuribulum cum solita benedictione, formans signum Crucis, ut de more; deinde accepto Thuribulo ter incensat Martyrologium, interim Acolyto elevante simbriam Pluvialis à dexteris, & post incensationem, Thuriferarius accepto Thuribulo, post eum stat

stat cum Acolytho; Ceroferarii etiam stant hinc inde à lateribus ejusdem cantantis Martyrologium, faciem, sicut ipse, vertentes, & omnes dicto modo manent usque in finem.

Dicto in Choro *Deo gratias*, & omnibus stantibus detecto capite, incipit Cantor lectionem Martyrologii, in quo neque seipsum, neque librum signabit, sed stans manibus junctis, cantat tono competenti, primò pronuntiando Kalendas, deinde proseguendo lectionem. Cum dicit in *Bethlehem jude &c.* elevat vocem, & statim omnes (præter ipsum Lectorem, & Ceroferarios, qui semper stant immobilius) genuflectunt; postea altiori, ac sollemniori tono, qui dicitur passionis, subdet: *Nativitas Domini nostri Jesu Christi secundum carnem.*

His peractis, & factis debitis reverentiis cum Acolytho, ac Ceroferariis, eodem ordine, quo venerat, revertitur in Sacristiam, ibique paramenta deponit, in Choro verò adstantes omnes, ad reliquam lectionem, quam aliquis Lector, more solito, cantabit, detecto capite sedebunt.

In aliis Ecclesiis, in quibus hoc Martyrologium non cantatur adeò sollemniter, debent saltem observari ea, quæ in Directorio Chori Romani præscribuntur.

Advertendum est hoc loco, Bauldry n. 7. asserere, quòd ad prædicta verba genuflectere debet etiam ipsemet Celebrans, nempe is, qui Martyrologium decantat; verùm noster Gavantus apertis verbis loc. supracit. num. 7. excipit Lectorem Martyrologii ab hac obligatione genuflectendi; cui Gavanti sententiæ omnes subscribere debemus, sequendo regulam illam generalem, quæ habetur in Ceremoniali PP. Carmelitarum à Sebastiano Fantonio concinnato lib. 1. Rubr. 52. nam. 3. & in Ceremoniali Clericorum Regularium Minorum à P. Dominico Flumara composito part. 1. cap. 13. nimirum: *quidquid cantatur ab Hebdomadario, Sacerdotibus, vel Cantoribus, ab ipsis stantibus dicitur,*

& capite detecto. Etiam in Ceremoniali Clericorum Regul. S. Pauli lib. 1. cap. 10. §. de Hebdomadario, hæc habentur: *Hymnum Veni Creator Spiritus, & Ave Maris Stella, ipse stans cantabit, & primis illis verbis pronuntiatis, genuflectet.* Et in allegato Ceremoniali Cleric. Minor. part. 1. cap. 12. præscribitur, quòd, *quando in Vesperis sollemnibus Celebrans intonat Hymnum Veni Creator Spiritus, mentes tuorum visita, & Ave Maris Stella, Dei Mater alma, non genuflectit, nisi post cantum ipsorum duorum versuum, sed omnes alii de Choro genuflectunt à principio.* Neque id tantum præfati Clerici Regulares, sed etiam Minores Conventuales S. Francisci part. 8. cap. 6 & Minor. Observ. part. 4. cap. 11. necnon Augustinieneses Discalceati in suo Ceremoniali lib. 2. cap. 5. idem omnino præscribunt. Denique Castaldus noster in praxi lib. 2. sect. 5. cap. 8. num. 10. ita statuit: *Si verò Hymnus sit Veni Creator Spiritus, vel Ave Maris Stella, dum Celebrans Hymnum intonat, omnes genuflectunt, ipse verò Celebrans postquam illum intonavit, in suo genuflexorio, vel in aliquo pulvino ad id parato pariter genuflectit;* ex quibus omnibus apertè deducitur, hujus Martyrologii Cantorem dum pronunciat prædicta verba, quamvis omnes genuflectere debeant, ipsum tamen stantem eadem cantare debere; & reverà Diaconus in tertia Missa sollemni diei sequentis cantando Evangelium, dum profert illa verba: *Et Verbum caro factum est,* cæteris genuflectentibus, ipse stans, non verò genuflexus decantat, inclinato quidem capite; & qui cantando Passionem Christi Domini munus gerit Evangelistæ, dum profert illa verba: *Et inclinato capite tradidit spiritum,* quamvis omnes ad eadem verba genuflectant, ipse tamen non procumbit, nisi prolatis iisdem verbis, & dum fit aliqua pausa. Ex quibus omnibus magis, magisque confirmatur, Martyrologii Cantorem in prædicto casu non debere procumbere, nisi aliqua pausa sit facienda per spatium Orationis Dominicæ, ut

trahit Bauldry num. 8. nam si verè, ut decens esset, fiat prædicta pausa, statim postquam decantata fuerunt illa verba: *Nativitas Domini nostri Jesu Christi secundum carnem*, tunc profectò etiam Martyrologii Cantor genuflectere deberet, sicuti fit ab eo, qui cantat Passionem, ut mox diximus.

Unicus nunc mihi ingeritur scrupulus super colore Stola, & Pluvialis adhibendi à supradicto Cantore hujus Martyrologii. Dixi supra, inhærendo Castaldo, Bauldry, & aliis, communiter prædicta indumenta sacra debere esse violacea correspondentia colori hujus Vigiliæ; verùm quia agitur de cantando Martyrologio, in quo annunciatur Festum summæ lætitiæ, nempe Nativitatis Domini nostri Jesu Christi secundum carnem, non videretur incongruum, si legile, super quo cantandum est Martyrologium prædictum, tegetur panno albi coloris, & si ejusdem Martyrologii Cantor indueretur pariter Stola, & Pluviali ejusdem coloris. Neque obesse possit, quod Altaris antependium, & aliæ vestes Sacerdotum in hac die sint coloris violacei, nam etiam in Sab-

bato Sancto, quamvis Celebrans, & Subdiaconus induiti sint vestibus violacei coloris, & Altare tectum sit palliolo pariter violaceo, nihilominus Diaconus cantaturus Præconium Paschale deponit Casulam plicatam violaceam, & induit Dalmaticam coloris albi, & sic etiam pulpitem, seu legile, super quo cantare debet Præconium, tegitur velo argenteo, vel aureo, non verò violaceo; sicut igitur ad annunciandum Festum Paschale utitur Diaconus prædicto colore lætitiæ, quamvis ceteri induiti reperiantur colore violaceo, ita congruum videtur, quod Presbyter, qui cantaturus est eam tant in Martyrologii partem, in qua Nativitas Salvatoris nostri annunciatur, adhibeat indumenta coloris indicantis lætitiæ, nempe albi, non verò coloris violacei, qui significare solet tristitiam. Et reverà hic Ritus observatur in Ecclesia Cathedrali Macerateni. Sed quamvis hujusmodi ponderationes hoc mihi suadeant, nihilominus recedere non audeo à communi praxi, & sententia nostrorum Doctorum præscribentium in tali circumstantia usum coloris violacei, non verò albi.

Cap. V. De Natali Domini.

caret novis Observat. & Additionibus.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. VI. De Festis infra Octavam Nativitatis Domini.

I. Gavanti pag. 87. col. 1. n. 1. - *Habent privilegium non commune aliis Festis secundæ Classis &c.* Festa Sanctorum Stephani, Johannis Apostoli, & Innocentium prorsus singularia sunt, quia in paucis ordinarias, & generales Rubricarum leges sequuntur; & in aliis ab iisdem legibus discrepant. In primis Festum S. Stephani, & Sanctorum Innocentium in Tabula Festorum, nec inter Festa primæ, nec secundæ Classis recensentur, cum tamen Festo S. Stephani, Festum

S. Johannis Apostoli, quod est secundæ Classis, in primis Vesperis cedat. Secundò, quia non modò Octavas integras habent (quod satis indicat, ea Festa esse ad minimum secundæ Classis) sed etiam contra privilegia duplicium secundæ Classis Commemoracionem diei infra Octavam, in ipso suo Festo admittunt, ut observat Gavanti supra. Tertiò, quia in die Festo nullum eorum integras habet Vesperas, sed dimidiatas tantum, seu à Capitulo inchoatas. Quartò, quia nec cedunt